

Suïcide en suïcidale gedachten

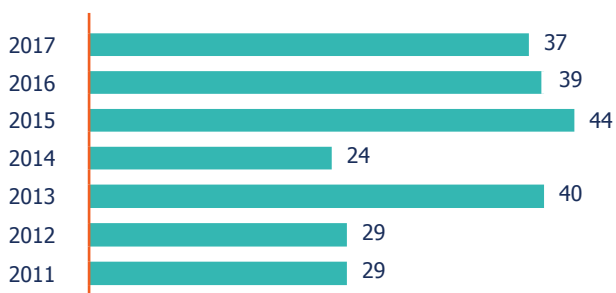
Regionale cijfers Zaanstreek-Waterland in beeld

Jaarlijks overlijden in Nederland 1900 mensen aan zelfmoord en doen rond de 100.000 mensen een poging een einde aan hun leven te maken. Met deze factsheet informeren we bestuurders, beleidsmakers en professionals in Zaanstreek-Waterland over het aantal suïcides in de regio en het aantal inwoners met suïcidale gedachten. Ook vindt u hier informatie over hoe we ons samen met onze ketenpartners inzetten voor een daling van het aantal suïcides.

In 2016
zijn er
16.600
volwassenen (19+)
met suïcidale
gedachten

Tussen
2013-2017
zijn
184
inwoners (10+)
overleden door
suïcide

Jaarlijkse fluctuatie in het aantal suïcides

Na 2015 lijkt het aantal suïcides in de regio te dalen. Wanneer we de cijfers in verhouding bekijken tot het aantal inwoners dan zien we dat het aantal suïcides stabiliseert. Dit komt overeen met de landelijke trend.

Welke kenmerken heeft de groep die overlijdt door suïcide?

Geslacht

Binnen de regio worden 2 van de 3 suïcides gepleegd door mannen.

Etniciteit

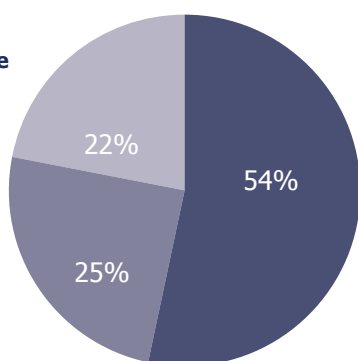
Het merendeel van de inwoners in onze regio dat overlijdt door suïcide heeft een westerse achtergrond (81%). Onze regio wijkt hierin niet af in vergelijking met landelijke cijfers.

Leeftijd

Inwoners van middelbare leeftijd; 40 - 64 jarigen, plegen gemiddeld genomen (2011-2015) het vaakst suïcide.

Leeftijdsverdeling suïcide

- 10 t/m 39 jaar
- 40 t/m 64 jaar
- 65+ jaar

Jongeren

Landelijk is er sprake van een zorgelijke ontwikkeling omdat het aantal zelfdodingen onder jongeren is gestegen van 48 in 2016 naar 81 in 2017. Deze cijfers zijn voor onze regio niet gespecificeerd in verband met te kleine aantallen.

Er is landelijk verdiepend onderzoek gestart over de vraag of deze cijfers een trend zijn over meerdere jaren, of alleen 2017. Daarnaast worden er interviews uitgevoerd met nabestaanden om meer zicht te krijgen op de achterliggende oorzaken van deze cijfers en de context beter in beeld te brengen.

Suïcidale gedachten

In de Gezondheidsmonitor 2016 is aan 18.000 inwoners gevraagd of zij het afgelopen jaar wel eens serieus gedacht hebben een einde te maken aan hun leven.

55%

Van de inwoners met suïcidale gedachten praat hier met niemand over

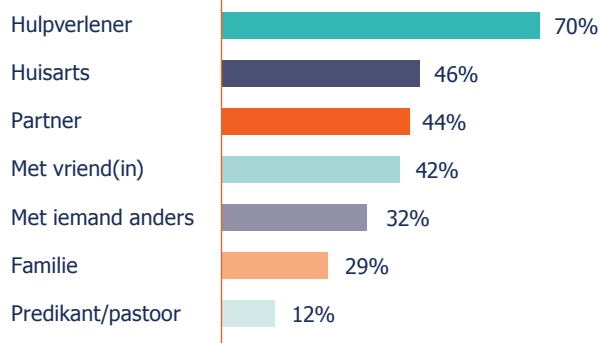
7%
van de inwoners (19+) heeft suïcidale gedachten

In 2013* had **14%** van de v.o.-scholieren van 13-17 jaar suïcidale gedachten

Gesprekspartners

Als inwoners praten over hun suïcidale gedachten geven zij aan dat er goed doorgevraagd wordt door hulpverleners.

Gesprekspartners die goed doorvragen

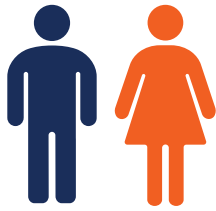

* In 2020 worden nieuwe cijfers verwacht.

Risicogroepen suïcidale gedachten

Geslacht

In de regio hebben net zo veel mannen als vrouwen suïcidale gedachten.

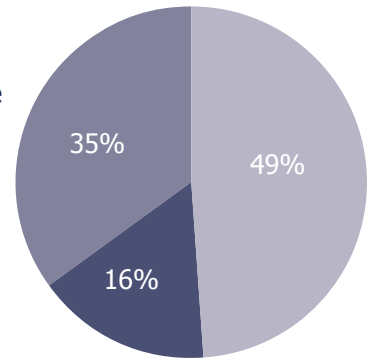

Leeftijd

Bijna de helft van de inwoners met suïcidale gedachten is van middelbare leeftijd.

Leeftijdsverdeling suïcidale gedachten

- 19 t/m 39 jaar
- 40 t/m 64 jaar
- 65+ jaar

Werk situatie

Bij werklozen en mensen met een bijstandsuitkering komen suïcidale gedachten 3x vaker voor.

Inwoners die moeite hebben met rondkomen hebben 3,5x vaker suïcidale gedachten

Bij arbeidsongeschikten is dit bijna 3,5x zo vaak.

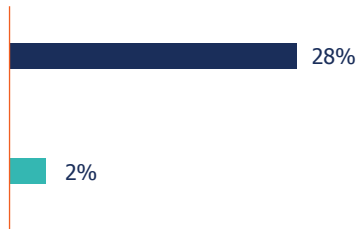
Leefstijl

Rokers, zware drinkers, cannabis en harddrugs gebruikers hebben vaker suïcidale gedachten. Er is geen verschil te zien tussen mensen die wel of niet voldoende bewegen.

Eenzaamheid

Van de inwoners die zich eenzaam voelen heeft 28% suïcidale gedachten

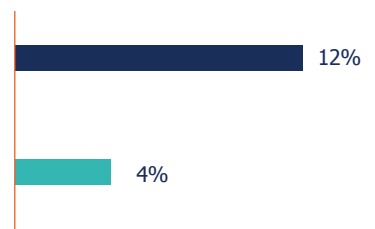
Van de inwoners die zich niet eenzaam voelen heeft 2% suïcidale gedachten

Langdurig zieken

Van de inwoners met een langdurige ziekte heeft 12% suïcidale gedachten

Van de inwoners zonder een langdurige ziekte heeft 4% suïcidale gedachten

Samenvatting

De cijfers over suïcide laten zien dat mannen en inwoners van middelbare leeftijd een risicogroep vormen in Zaanstreek-Waterland. Dit komt overeen met de landelijke cijfers. Het blijkt dat suïcidale gedachten samenhangen met onder andere eenzaamheid, arbeidsongeschiktheid en moeite hebben met rondkomen. Literatuur toont aan dat het praten over suïcidale gedachten helpt. In Zaanstreek-Waterland praat meer dan de helft van de mensen met suïcidale gedachten hier met niemand over.

Project Suicidepreventie Zaanstreek-Waterland 2019

Zaanstreek-Waterland zet zich in voor tijdige signalering van, en passende hulp aan, mensen met suïcidale gedachten. Sinds 2016 neemt GGD Zaanstreek-Waterland deel aan het landelijke Suïcide Preventie Netwerk (SUPRANET).

SUPRANET is geïnitieerd door Stichting 113 Zelfmoordpreventie en richt zich op vier pijlers: verbeteren van ketenzorg, risicogroepen, trainen van professionals en het organiseren van publiekscampagnes. Binnen onze regio geeft de GGD hier als volgt invulling aan:

Ketenzorg

In 2019 zetten we een Meldpunt suicidepreventie en nazorgtraject op in samenwerking met ketenpartners, waaronder de GGZ.

Risicogroepen

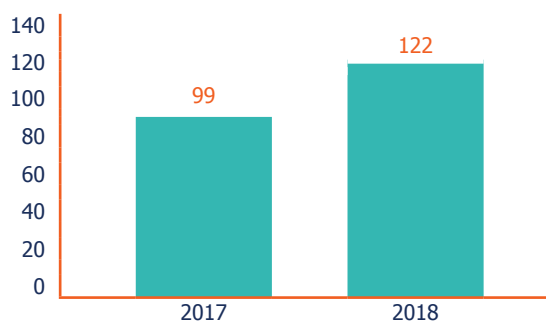
In het najaar van 2019 voert de GGD de Gezondheidsmonitor Jeugd uit, waarin we specifieke vragen over suïcidale gedachten bij jongeren (klas 2 en 4) opnemen. De uitkomsten hiervan volgen in 2020. Vanuit het project Suicidepreventie komt er aandacht voor LHBT-jongeren. Daarnaast inventariseren we welke trainingen en andere vormen van ondersteuning er ingezet kunnen worden voor jongeren op middelbare school.

Trainen van professionals

De GGD geeft suicidepreventie trainingen (ook wel gatekeeperstrainingen) aan professionals sinds begin

2017. We geven de training aan: wijkteams, scholen, Straathoekwerk, thuiszorgteams, huisartsen, POH-GGZ, ervaringsdeskundigen, jeugdgezondheidszorg, verpleegkundigen, jeugdzorg, doktersassistenten, beleidsmedewerkers, huisartsen, leerplichtambtenaren, docenten, zorgcoördinatoren, vrijwilligers, GGD.

Aantal getrainde gatekeepers

In het eerste kwartaal van 2019 zijn er al 55 professionals getraind.

Publiekscampagnes

In 2019 vragen we nog steeds aandacht voor het doorbreken van het taboe om over zelfmoord te praten, onder andere via buurt- en regiobladen. Voor actuele ontwikkelingen en achtergrondinformatie over suicidepreventie in de regio zie: www.ggdzw.nl/zelfmoordpreventie

Colofon

Uitgave: GGD Zaanstreek-Waterland, april 2019

Auteur: Michelle Wennekers, Ina Boerema en Diana Nierop

Vormgeving: Team Klijnsma

Adres: GGD Zaanstreek-Waterland

Epidemiologie, Beleid en Gezondheidsbevordering

Postbus 2056, 1500 GB Zaandam, Tel. (0900) 254 54 54, www.ggdzw.nl

Bronnen: Voor de totstandkoming van deze factsheet zijn de volgende bronnen geraadpleegd: de Gezondheidsmonitor Volwassenen & Senioren 2016 regio Zaanstreek-Waterland, Emovo 2013-2014, CBS en Stichting 113 Zelfmoordpreventie.

Vragen en opmerkingen:

Over de cijfers in de factsheet kunt u mailen naar epi@ggdzw.nl

Over de proeftuin suicidepreventie kunt u mailen naar: iboerema@ggdzw.nl

Meer informatie over cijfers en maatregelen vindt u op: www.gezondheidsverkenning.ggdzw.nl

Informatie over suicidepreventie in Zaanstreek-Waterland: www.ggdzw.nl/zelfmoordpreventie

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van de volgende bronvermelding: Suïcide en suïcidale gedachten in Zaanstreek-Waterland. Zaandam, april 2019.